P9_TA(2021)0054

Myanmarin tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. helmikuuta 2021 Myanmarin tilanteesta (2021/2540(RSP))

(2021/C 465/13)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Myanmarista ja rohingya-väestön tilanteesta, erityisesti 22. marraskuuta 2012 ([1]), 20. huhtikuuta 2012 ([2]), 20. toukokuuta 2010 ([3]), 25. marraskuuta 2010 ([4]), 7. heinäkuuta 2016 ([5]), 15. joulukuuta 2016 ([6]), 14. syyskuuta 2017 ([7]), 14. kesäkuuta 2018 ([8]), 13. syyskuuta 2018 ([9]) ja 19. syyskuuta 2019 ([10]) antamansa päätöslauselmat,

— ottaa huomioon 26. helmikuuta 2018 ja 10. joulukuuta 2018 annetut neuvoston päätelmät Myanmarista/Burmasta,

— ottaa huomioon 23. huhtikuuta 2020 annetun neuvoston päätöksen, jolla jatkettiin Myanmariin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden voimassaoloa 12 kuukaudella,

— ottaa huomioon 14. lokakuuta 2020 videokokouksena järjestetyn Euroopan unionin ja Myanmarin kuudennen ihmisoikeusvuoropuhelun,

— ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 1. helmikuuta 2021 antaman julkilausuman Myanmarista,

— ottaa huomioon varapuheenjohtajan / korkean edustajan Euroopan unionin puolesta 2. helmikuuta 2021 antaman julkilausuman Myanmarista,

— ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston 23. maaliskuuta 2018 julkaistun pääsihteerin raportin konflikteihin liittyvästä seksuaalisesta väkivallasta (S/2018/250),

— ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusneuvoston raportit Myanmarista ja rohingya-muslimien ja muiden vähemmistöjen ihmisoikeustilanteesta,

— ottaa huomioon UNIFFM:n 22. elokuuta 2019 päivätyn raportin seksuaalisesta ja sukupuoleen perustuvasta väkivallasta Myanmarissa ja sen etnisten konfliktien sukupuolivaikutuksista (A/HRC/42/CRP.4),

— ottaa huomioon Myanmarin ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan ja YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston raportit sekä ILO:n valvontamekanismin raportit,

— ottaa huomioon Kansainvälisen tuomioistuimen 23. tammikuuta 2020 antaman määräyksen, joka liittyy väliaikaisten toimenpiteiden käynnistämiseen Gambian tasavallan vireille panemassa asiassa, joka koskee joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi tehdyn yleissopimuksen soveltamista (Gambia v. Myanmar),

— ottaa huomioon vuonna 1949 tehdyt Geneven sopimukset ja niiden lisäpöytäkirjat,

— ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

— ottaa huomioon vuonna 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan YK:n yleissopimuksen ja sen pöytäkirjan vuodelta 1967,

([1]) EUVL C 419, 16.12.2015, s. 189.
([2]) EUVL C 258 E, 7.9.2013, s. 79.
([3]) EUVL C 161 E, 31.5.2011, s. 154.
([4]) EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 120.
([5]) EUVL C 101, 16.3.2018, s. 134.
([6]) EUVL C 238, 6.7.2018, s. 112.
([7]) EUVL C 337, 20.9.2018, s. 109.
([8]) EUVL C 28, 27.1.2020, s. 80.
([9]) EUVL C 433, 23.12.2019, s. 124.
([10]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0018.

Torstai 11. helmikuuta 2021

— ottaa huomioon vuonna 1948 tehdyn YK:n yleissopimuksen joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi,

— ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 25 artiklan,

— ottaa huomioon 29. tammikuuta 2021 annetun Myanmarissa sijaitsevien diplomaattisten edustustojen yhteisen lausunnon tuesta Myanmarin demokraattiselle siirtymälle ja toimille rauhan, ihmisoikeuksien ja maan kehityksen edistämiseksi,

— ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 1. helmikuuta 2021 antaman julkilausuman Myanmarista,

— ottaa huomioon 3. helmikuuta 2021 annetun G7-maiden ulkoministerien julkilausuman, jossa tuomittiin Myanmarin vallankaappaus,

— ottaa huomioon 5. helmikuuta 2021 annetun YK:n turvallisuusneuvoston lehdistötiedotteen Myanmarista,

— ottaa huomioon 4. helmikuuta 2021 annetun YK:n pääsihteerin António Guterresin lehdistötiedotteen,

— ottaa huomioon 1. helmikuuta 2021 annetun Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) puheenjohtajan julkilausuman tapahtumista Myanmarin liiton tasavallassa,

— ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

— ottaa huomioon Myanmaria käsittelevän YK:n erityisraportoijan Tom Andrewsin lausunnot,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että 1. helmikuuta 2021 Myanmarin armeija, josta käytetään nimeä Tatmadaw, rikkoi räikeästi perustuslakia ja pidätti presidentti Win Myintin ja valtiollisen neuvonantajan Aung San Suu Kyin sekä hallituksen johtavia jäseniä, kaappasi vallan ottaen haltuunsa lainsäädäntövallan, oikeuslaitoksen ja toimeenpanovallan ja julisti maahan yhden vuoden pituisen poikkeustilan;

B. ottaa huomioon, että vallankaappaukseen reagoitiin mielenosoituksilla useissa Myanmarin kaupungeissa; ottaa huomioon, että 7. helmikuuta 2021 noin 100 000 ihmistä osallistui Yangonissa rauhanomaiseen vallankaappausta vastustavaan mielenosoitukseen; ottaa huomioon, että 1. helmikuuta 2021 jälkeen noin 164 poliitikkoa, hallituksen viranhaltijaa, kansalaisyhteiskunnan edustajaa, munkkia ja kirjailijaa on pidätetty laittomasti tai asetettu kotiarestiin; ottaa huomioon, että armeija vastasi mielenilmausten jatkumiseen julistamalla 8. helmikuuta sotatilan maan suurimpiin kaupunkeihin, asettamalla öisen ulkonaliikkumiskiellon ja kieltämällä kaikki useamman kuin viiden ihmisen kokoontumiset;

C. ottaa huomioon, että Myanmarissa järjestettiin 8. marraskuuta 2020 parlamenttivaalit, jotka Kansallisen demokratian liitto (NLD) voitti saaden 396 paikkaa 476:sta (noin 83 prosenttia jaossa olleista paikoista); ottaa huomioon, että nämä olivat miltei 50 vuotta kestäneen sotilasdiktatuurin jälkeen toiset vaalit, joissa oli kilpailevia ehdokkaita, ja että armeijan tukema Solidaarisuus- ja kehityspuolue (USDP) sai ainoastaan 33 paikkaa; ottaa huomioon, että Kansallisen demokratian liitto kasvatti äänisaalistaan verrattuna vuoden 2015 vaaleihin, jotka olivat Myanmarin ensimmäiset demokraattiset vaalit sitten vuoden 1990 ja joissa Kansallisen demokratian liitto sai 360 paikkaa ja Solidaarisuus- ja kehityspuolue 41 paikkaa; ottaa huomioon, että armeija oli jo aikoinaan kieltäytynyt tunnustamasta vuoden 1990 vaaleja, joissa Kansallisen demokratian liitto sai 392 paikkaa 492 paikasta;

D. ottaa huomioon, että kaikissa demokraattisissa vaaleissa äänestysprosentti on ollut tasaisesti 70:n luokkaa, mikä on osoitus Myanmarin kansan tuesta demokratialle;

E. ottaa huomioon, että vallankaappauspäivänä uuden parlamentin oli määrä kokoontua ensimmäiseen istuntoonsa; ottaa huomioon, että sotilasvallankaappauksella jätetään huomiotta Myanmarin kansan demokraattisesti ilmaisema tahto ja että se kuvastaa Tatmadawin aikomusta ottaa Myanmar jälleen täysin valtaansa kuten se teki sotilashallinnon aikana, joka päättyi virallisesti vuonna 2012 mutta todellisuudessa ei ole vieläkään päättynyt; ottaa huomioon, että Tatmadaw ilmoitti, että uudet vaalit järjestettäisiin nyt määrätyn yhden vuoden poikkeustilan päätyttyä, mikä merkitsisi sitä, ettei parlamentaarista edustusta olisi koko tänä aikana;

F. ottaa huomioon, että vallankaappauksesta huolimatta 70 valittua parlamentin jäsentä vannoi virkavalan 4. helmikuuta 2021 ja lupasi jatkaa parlamentin toimintaa ja edustajantoimensa hoitamista;

G. ottaa huomioon, että Tatmadaw, joka on selvästi tietoinen alhaisesta kannatuksestaan kansan parissa, kieltäytyi hyväksymästä vaalitulosta ja viittasi laajoihin vaalipetoksiin esittämättä kuitenkaan mitään todisteita; ottaa huomioon, että Myanmarin vaalilautakunta ja vaalitarkkailijat eivät vahvistaneet Tatmadawin esittämiä väitteitä; ottaa huomioon, että Tatmadaw ja sen poliittinen siipi, USPD, on esittänyt viime viikkoina lisää väitteitä vaaleihin liittyvistä säännönvastaisuuksista ja vaatinut Myanmarin vaalilautakuntaa puuttumaan asiaan; toteaa, että armeija järjestää mielenosoituksia itsensä tukemiseksi; ottaa huomioon, että arviolta 1,5 miljoonaa konfliktialueiden etnisiin vähemmistöihin, enimmäkseen rohingya-väestöön, kuuluvaa äänestäjää ei saanut osallistua vaaleihin; ottaa huomioon, että Myanmarin kansalaisuuslaissa rohingyat julistetaan ulkomaalaisiksi tai muun maan kansalaisiksi ja heiltä evätään kansalaisuus;

H. katsoo, että tämä vallankaappaus rikkoo selvästi Myanmarin vuoden 2008 perustuslakia; ottaa huomioon, että Myanmarin perustuslaissa säädetään, että ainoastaan presidentti voi lakkauttaa siviilihallinnon; ottaa huomioon, että 1. helmikuuta 2021 tehty sotilasvallankaappaus oli siten perustuslain vastainen, sillä presidentti Win Myint pidätettiin laittomasti;

I. ottaa huomioon, että Tatmadaw nimitti kenraali Myint Swen virkaa toimittavaksi presidentiksi; ottaa huomioon, että armeijan komentaja, kenraali Min Aung Hlaing, joka on kansainvälisissä pakoteluetteloissa osallistuttuaan muslimivähemmistön vainoamiseen, on todennäköisesti jatkossakin ylin päätöksentekijä;

J. ottaa huomioon, että vallankaappauksen jälkeen Tatmadaw on rajoittanut voimakkaasti kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja asettanut tiedotusvälineille tiukkoja rajoituksia, kuten estänyt täysin pääsyn internetiin ja sosiaalisen median alustoihin; ottaa huomioon, että kansainväliset tarkkailijat syyttävät Tatmadawia vallankaappausta koskevan yleisen mielipiteen manipuloinnista valeuutisten avulla; toteaa, että sosiaalisen median rajoituksia on pantu täytäntöön valtakunnallisesti ja televisiossa näytetään yksinomaan armeijan omistuksessa olevan Myawaddy-kanavan lähetyksiä;

K. ottaa huomioon, että armeijalla on ollut tapana syrjäyttää poliittiset haastajat ja kriitikot syyttämällä heitä epämääräisistä rikoksista; ottaa huomioon, että Aung San Suu Kyi pidätettiin ja sai myöhemmin syytteen ainakin kymmenen radiopuhelimen laittomasta maahantuonnista; ottaa huomioon, että syrjäytetty presidentti Win Myint pidätettiin 1. helmikuuta 2021 koronavirukseen liittyvien hätätilamääräysten rikkomisen vuoksi ja että häntä syytetään kannattajien tervehtimisestä viime vuoden vaalikampanjan aikana; ottaa huomioon, että jos Aung San Suu Kyi ja Win Myint todetaan syyllisiksi, he voivat joutua jopa kolmeksi vuodeksi vankilaan; ottaa huomioon, että rikostuomio voisi estää heitä palaamasta julkiseen virkaan;

L. ottaa huomioon, että noin sata ryhmää on liittynyt kansalaistottelemattomuusliikkeeseen, joka on kehottanut lakkoihin muun muassa terveydenhuoltoalalla;

M. ottaa huomioon, että kamppailu demokratian puolesta ja armeijan harjoittamat tukahdutustoimet ovat jatkuneet Myanmarissa pitkään; ottaa huomioon, että maan itsenäistyttyä Isosta-Britanniasta vuonna 1948 ja erityisesti vuosien 1962–2015 välisenä pitkänä ajanjaksona armeija pysyi tiukasti vallassa ja rajoitti kaikkea demokraattista kehitystä, myös kansalaisjärjestöjä, ja ihmisoikeuksia sekä vangitsi opposition aktivisteja, kuten vuoden 1991 Nobelin rauhanpalkinnon saajan Aung San Suu Kyin, joka oli kotiarestissa suuren osan vuosien 1989 ja 2010 välisestä ajasta;

N. ottaa huomioon, että nykyinen perustuslaki tuli voimaan vuonna 2008 ja että ihmisoikeusjärjestöt toivat ennen vaaleja esiin huolensa siitä, että siinä taataan Tatmadawille 25 prosenttia parlamentin paikoista ja siten tosiasiallisesti veto-oikeus uusiin perustuslain muutoksiin, jotka edellyttäisivät 75:tä prosenttia äänistä; ottaa huomioon, että perustuslaissa taataan lisäksi, että turvallisuusjoukot, poliisi sekä sisäasiain-, puolustus- ja rajaministeriöt ovat kokonaisuudessaan Tatmadawin hallinnassa;

O. ottaa huomioon, että useiden mielenosoitusten ja sisäisten kamppailujen jälkeen maa alkoi 2010-luvun alussa vähitellen avautua demokraattisesti, mikä johti kansalaisvapauksien lisääntymiseen ja myös demokratian varovaiseen kehittymiseen, mikä oli nähtävissä vuoden 2015 yleisvaaleissa sekä joukossa täytevaaleja, jotka oppositiopuolue Kansallisen demokratian liitto voitti suurelta osin;

P. ottaa huomioon, että vaikka Myanmarissa onkin ollut puolidemokraattinen siviilihallitus vuodesta 2015 lähtien, kokonaiskuvan hankaluuden vuoksi tilanne Myanmarissa on edelleen epävakaa ja kireä, sillä demokratiaa puolustavien tahojen ja armeijan näkemykset maansa tulevaisuudesta eroavat toisistaan perustavanlaatuisella tavalla huolimatta siitä, että ne ovat samoilla linjoilla tietyistä talouden kehityshankkeista ja talousuudistuksista;

Torstai 11. helmikuuta 2021

Q. ottaa huomioon, että 2010-luvulla alkanutta Myanmarin demokraattista avautumista ajoi suurelta osin taloudellisen kehityksen tarve maassa, joka oli kärsinyt ankarista kansainvälisistä pakotteista sotilashallinnon ja synkän ihmisoikeustilanteen seurauksena; ottaa huomioon, että maltillisten demokraattisten uudistusten seurauksena joistakin kansainvälisistä pakotteista luovuttiin hiljalleen, mikä mahdollisti taloudellisen kehityksen ja hyödytti suurta osaa Myanmarin väestöstä; korostaa, että vallankaappauksella palautetaan ennen demokratiakehitystä vallinnut tila ja heikennetään edellytyksiä ”Kaikki paitsi aseet”(EBA) -etuuksien myöntämiselle ja pakotteista luopumiselle;

R. ottaa huomioon, että ihmisoikeusloukkaukset, erityisesti ne, jotka kohdistuvat Myanmarin muslimivähemmistöön ja etenkin rohingya-väestöön, jota Myanmarin hallitus ei ole tunnustanut maansa etniseksi ryhmäksi, ovat jatkuneet myös demokraattisen avautumisen jälkeen ja että ne kulminoituivat traagisella tavalla vuoden 2017 julmuuksiin, joita YK luonnehti etniseksi puhdistukseksi ja jotka saivat ihmiset pakenemaan valtavina joukkoina naapurimaahan Bangladeshiin; ottaa huomioon, että rohingya-vähemmistöä vainotaan edelleen tänäkin päivänä huolimatta kansainvälisen yhteisön lukuisista vaatimuksista;

S. ottaa huomioon, että Myanmarin hallitus jätti suurelta osin huomiotta kansainväliset kehotukset lopettaa etniset puhdistukset rohingyoja vastaan ja parantaa heidän tilannettaan; ottaa huomioon, että tämän seurauksena syyskuussa 2019 Euroopan parlamentti lopulta erotti Myanmarin silloisen valtiollisen neuvonantajan ja ulkoministerin Aung San Suu Kyin määräajaksi Saharov-palkinnon verkoston toiminnasta hänen toimettomuutensa johdosta näissä laajasti dokumentoiduissa ihmisoikeusloukkauksissa; ottaa huomioon, että ihmisoikeusloukkauksista on sittemmin määrätty kansainvälisiä pakotteita armeijaa ja muun muassa sitä johtavaa komentajaa, kenraali Min Aung Hlaingia vastaan;

T. ottaa huomioon, että Myanmarissa on lukuisia etnisiä ryhmiä, muun muassa rohingyat, karenit, rakhinet, shanit ja chinit; ottaa huomioon, että sisäiset konfliktit ovat johtaneet viime vuosikymmeninä tuhansien ihmishenkien traagisiin menetyksiin; ottaa huomioon, että pelkästään Kayinin osavaltiossa hiljattain tapahtuneiden yhteenottojen seurauksena 4 000 ihmistä on joutunut siirtymään kotiseudultaan joulukuusta 2020 lähtien; ottaa huomioon, että armeija on viime vuosina väitetysti syyllistynyt vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin ja julmuuksiin, kuten raiskauksiin ja sotarikoksiin, minkä johdosta Kansainvälinen rikostuomioistuin on aloittanut tutkinnan erityisesti rohingya-vähemmistön tilanteesta; ottaa huomioon, että IIFFMM on vaatinut kenraali Min Aung Hlaingin tutkintaa ja syytteeseenpanoa kansanmurhasta Rakhinen osavaltion pohjoisosassa sekä rikoksista ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksista Rakhinen, Kachinin ja Shanin osavaltioissa;

U. ottaa huomioon, että Kansainvälisen tuomioistuimen 23. tammikuuta 2020 antama määräys liittyi väliaikaisiin toimenpiteisiin Gambian Myanmaria vastaan vireille panemassa asiassa, joka koskee joukkotuhonnasta tehtyä yleissopimusta ja rohingya-väestöä; ottaa huomioon, että Myanmarin hallitus, jonka puolustusta Kansainvälisessä tuomioistuimessa johtaa Aung San Suu Kyi, on lausunut, että joukkotuhontaväitteet antavat harhaanjohtavan ja epätäydellisen kuvan tosiasiallisesta tilanteesta; ottaa huomioon, että Myanmarin hallitus on toteuttanut joitakin toimia ihmisoikeusloukkausten torjumiseksi antamalla presidentin määräyksiä; ottaa huomioon, että hallitus ei ole vielä muuttanut tai kumonnut keskeisiä lakeja, jotka mahdollistavat rohingya-väestöön kohdistuvan syrjinnän, kuten vuoden 1982 kansalaisuuslakia;

V. ottaa huomioon, että EU on jatkuvasti vaatinut, että tällaisiin rikoksiin syyllistyneet saatetaan vastuuseen, ja se tuki YK:n ihmisoikeusneuvostossa 27. syyskuuta 2018 ja YK:n yleiskokouksen kolmannessa komiteassa 16. marraskuuta 2018 hyväksyttyjä päätöslauselmia; ottaa huomioon, että maan korkeimmat sotilashenkilöt, joiden johdolla rohingya-väestöä vastaan hyökättiin, ovat edelleen viroissaan ja osallistuivat vallankaappaukseen; ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti on useaan otteeseen tuominnut ihmisoikeusloukkaukset sekä järjestelmälliset ja laajalle levinneet hyökkäykset rohingya-väestöä vastaan;

W. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on vuodesta 2013 lähtien tukenut poliittisesti ja taloudellisesti Myanmarin siirtymistä demokratiaan ja ponnistellut valtavasti rauhan, ihmisoikeuksien ja kehityksen edistämiseksi maassa; ottaa huomioon, että lokakuussa 2015 EU allekirjoitti koko maan kattavan tulitaukosopimuksen kansainvälisenä todistajana, mikä kuvastaa sen keskeistä roolia rauhanprosessin tukemisessa; ottaa huomioon, että EU myönsi Myanmarille kehitysapuna 688 miljoonaa euroa vuosina 2014–2020; ottaa huomioon, että Myanmar hyötyy EBA-järjestelyn mukaisista kauppaetuuksista, joiden ansiosta EU:n sisämarkkinoille pääsee ilman tulleja ja kiintiöitä; korostaa, että järjestelyyn kuuluva tehostettu yhteistyö käynnistettiin jo vuonna 2018 keskittyen ihmisoikeussopimusten ja työntekijöiden oikeuksien noudattamiseen;

X. ottaa huomioon, että neuvosto jatkoi 23. huhtikuuta 2020 Myanmariin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden voimassaoloa yhdellä vuodella 30. huhtikuuta 2021 saakka ja että nämä toimenpiteet, joihin kuuluvat varojen jäädyttäminen ja matkustuskielto, koskevat Myanmarin armeijan, rajavartioston ja poliisin 14:ää korkeaa viranhaltijaa,

jotka ovat syyllistyneet ihmisoikeusloukkauksiin rohingya-väestöä sekä etnisiä vähemmistöjä edustavia kyläläisiä ja siviilejä vastaan Rakhinen, Kachinin ja Shanin osavaltioissa; ottaa huomioon, että kenraali Min Aung Hlaingille tai varakomentaja kenraali Soe Winille ei ole määrätty rajoittavia toimenpiteitä;

Y. ottaa huomioon, että Rakhinen osavaltioon arvioidaan jääneen noin 600 000 rohingyaa ja nämä joutuvat kokemaan edelleen syrjintää ja syrjiviä käytäntöjä, perusoikeuksiensa järjestelmällisiä loukkauksia ja mielivaltaisia pidätyksiä sekä elämään täyteen ahdetuissa leireissä, heillä ei ole liikkumisvapautta ja heidän mahdollisuutensa päästä koulutukseen ja terveydenhuoltoon ovat erittäin rajalliset;

Z. ottaa huomioon, että Kansainvälinen valuuttarahasto IMF siirsi Myanmarille 350 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria hätärahoitusta koronaviruksen johdosta vallankaappausta edeltäneellä viikolla;

AA. ottaa huomioon, että Tatmadawia ja sen kenraaleja syytetään laajasti korruptiosta ja että nämä ovat vahvasti mukana Myanmarin talouselämässä, sillä he omistavat vaikutusvaltaisia monialayrityksiä, hallitsevat arvokkaan jaden ja puutavaran kauppaa maassa, hallinnoivat infrastruktuuria, kuten satamia ja patoja, sekä johtavat pankki- ja vakuutustoimintaa, sairaaloita, kuntosaleja ja tiedotusvälineitä; ottaa huomioon, että sotilasvallankaappaus vaarantaa kansainvälisten investointien, matkailun ja rahoituksen jatkumisen;

AB. ottaa huomioon, että useat kansainväliset toimijat, kuten Yhdysvallat, Yhdistynyt kuningaskunta, Japani, Intia, Australia ja Kanada, ovat tuominneet vallankaappauksen, kritisoineet sitä ja ilmaisseet huolestuneisuutensa sen johdosta; ottaa huomioon, että Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) puheenjohtaja antoi julkilausuman, jossa kannustettiin vuoropuheluun, sovintoon ja normaalitilanteeseen palaamiseen; ottaa huomioon, että 5. helmikuuta 2021 Indonesian presidentti Joko Widodo ja Malesian pääministeri Muhyiddin Jassin kehottivat kutsumaan koolle asiaa käsittelevän ASEANin kokouksen;

AC. ottaa huomioon, että YK:n pääsihteerin Guterresin mukaan vallankaappausta on täysin mahdoton hyväksyä; ottaa huomioon, että YK:n turvallisuusneuvoston lehdistötiedotteessa ilmaistiin syvä huoli Myanmarin sotilasvallankaappauksesta ja kehotettiin vapauttamaan välittömästi maan vaaleilla valittu johtaja Aung San Suu Kyi ja presidentti Win Myint; ottaa huomioon, että Kiina ja Venäjä estivät tiukemman tekstin hyväksymisen YK:n turvallisuusneuvostossa; ottaa huomioon, että Myanmaria käsittelevä YK:n erityisraportoija Tom Andrews antoi 7. helmikuuta 2021 lausunnon, jossa YK:n ihmisoikeusneuvostoa ja muita osapuolia kehotettiin kutsumaan välittömästi koolle erityisistunto;

AD. ottaa huomioon, että Kansainvälisen rikostuomioistuimen esitutkintajaosto (kolmas jaosto) päätti 14. marraskuuta 2019 antaa luvan tutkia rohingya-väestön karkottamista Myanmarista Bangladeshiin; ottaa huomioon, että UNIFFM:n 16. syyskuuta 2019 antaman viimeisimmän raportin mukaan Myanmarin hallituksen toimet ovat osa Rakhinen osavaltiossa vielä jäljellä olevaan rohingya-väestöön kohdistuvaa, edelleen jatkuvaa laajamittaista ja järjestelmällistä hyökkäystä, joka täyttää vainon ja muiden ihmisyyttä vastaan kohdistuvien rikosten tunnusmerkit;

1. ilmaisee myötätuntonsa ja tukensa Myanmarin kansalle sen rauhanomaisessa ja oikeutetussa kamppailussa demokratian, vapauden ja ihmisoikeuksien puolesta;

2. tuomitsee jyrkästi kenraali Min Aung Hlaingin johdolla 1. helmikuuta 2021 tapahtuneen Tatmadawin sotilaallisen väliintulon ja pitää sitä vallankaappauksena; kehottaa Tatmadawia kunnioittamaan marraskuussa 2020 pidettyjen demokraattisten vaalien tulosta kaikilta osin ja palauttamaan välittömästi siviilihallinnon, lopettamaan poikkeustilan ja antamaan kaikkien vaaleilla valittujen parlamentin jäsenten ryhtyä hoitamaan edustajantointaan perustuslaillisen järjestyksen ja demokraattisten normien palauttamiseksi, jotta ei vaaranneta kaikkea viime vuosina saavutettua demokraattista kehitystä; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita sekä kansainvälistä yhteisöä olemaan tunnustamatta Myanmarin sotilasjohtoa, johon kuuluvat kenraali Min Aung Hlaing, kenraali Soe Win ja virkaa toimittava presidentti Myint Swe, sekä toimimaan sen mukaisesti;

3. vaatii vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta presidentti Win Myintin, valtiollisen neuvonantajan Aung San Suu Kyin ja kaikki muut henkilöt, jotka on pidätetty laittomasti vaalivilpin tai väärennettyjen tulosten tai muiden perusteettomien syytösten verukkeella; muistuttaa Tatmadawia siitä, että tällaiset väitteet heikentävät entisestään sen uskottavuutta niin kotimaassa kuin ulkomailla; korostaa, että Myanmarin armeijan on selvennettävä, millä oikeudellisilla perusteilla pidätetyt henkilöt otettiin säilöön, ja että sen on myös taattava, että heidän oikeuksiaan, mukaan lukien suojelu kaltoinkohtelulta, kunnioitetaan täysimääräisesti ja että he saavat ottaa yhteyttä valitsemiinsa asianajajiin ja perheisiinsä;

Torstai 11. helmikuuta 2021

4. tuomitsee Tatmadawin riippumattomiin aktivisteihin, tiedotusvälineisiin ja kansalaisyhteiskunnan järjestöihin vallankumouksen jälkeen kohdistamat ankarat toimet; vaatii vapauttamaan välittömästi kaikki kansalaisyhteiskunnan aktivistit, munkit ja toimittajat, jotka on pidätetty pelkästään eriävän mielipiteen ilmaisemisen vuoksi; toteaa painokkaasti, että heitä ei saa estää käyttämästä oikeuttaan osoittaa rauhanomaisesti mieltään tätä laitonta vallankaappausta vastaan ja että siviileihin ei saa kohdistaa minkäänlaisia kostotoimia;

5. pitää myönteisenä toisten demokraattisten yleisvaalien järjestämistä Myanmarissa 8. marraskuuta 2020 ja kehottaa kaikkia osapuolia kunnioittamaan ehdottomasti Myanmarin kansan tahtoa; vaatii kaikkia osapuolia jatkamaan Myanmarin siirtymistä demokratiaan; vaatii, että maan parlamentin molemmat kamarit kutsutaan välittömästi koolle virkaanastujaisia varten ja nimittämään maan korkein johto, presidentti, varapresidentit ja uusi siviilihallitus mukaan lukien, täysin avoimesti ja demokraattisesti; toistaa varapuheenjohtajan / korkean edustajan tekemän tarjouksen, jonka mukaan Euroopan unioni on valmis tukemaan vuoropuhelua kaikkien sellaisten keskeisten sidosryhmien kanssa, jotka haluavat vilpittömästi ratkaista tilanteen ja palauttaa perustuslaillisen järjestyksen Myanmariin;

6. vaatii Tatmadawia kunnioittamaan 8. marraskuuta 2020 pidettyjen parlamenttivaalien tuloksia, lakkauttamaan välittömästi poikkeustilan ja siirtämään vallan vaaleilla valituille siviiliviranomaisille; muistuttaa, että vaalien sääntöjenvastaisuuksia koskevien väitteiden tueksi on esitettävä näyttöä ja ne on tutkittava asianmukaisten demokraattisten kanavien kautta kunnioittaen kaikilta osin laillisten viranomaisten päätöstä; katsoo, että Tatmadawin 3. helmikuuta 2021 nimittämä nykyinen Myanmarin vaalilautakunta on laiton eikä voi vahvistaa sen paremmin menneiden kuin tulevienkaan vaalien tuloksia; vaatii palauttamaan edellisen vaalilautakunnan virkaansa viipymättä;

7. kehottaa Myanmarin armeijaa ja presidentti Win Myintin alaisuudessa toimivaa vaaleilla valittua hallitusta käynnistämään vapaan ja oikeudenmukaisen prosessin uuden perustuslain laatimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi yhdessä Myanmarin kansan kanssa, jotta saadaan aikaan todellinen demokratia ja Myanmarin koko väestön hyvinvointia ja vaurautta edistävä valtio ja taataan erityisesti kaikkien Myanmarin etnisten ryhmien, rohingyat mukaan lukien, tunnustaminen ja edustus sekä turvallisuus, vapaus, sopu ja rauha kaikille;

8. arvostelee voimakkaasti kansalais- ja ihmisoikeuksien rajoittamista sekä sanan- ja kokoontumisvapauteen kohdistettuja rajoituksia ja tuomitsee tässä yhteydessä myös tiedotusvälineiden vapauden rajoitukset internetyhteyksien katkaisemisen sekä Facebookin ja Twitterin kaltaisten sosiaalisen median alustojen käytön rajoittamisen ja estämisen avulla;

9. korostaa, että tietoliikenteen katkaiseminen aiheuttaa väestölle uuden uhan meneillään olevan covid-19-pandemian lisäksi ja samoin tekee myös käynnissä oleva aseellisten ryhmien sisäinen konflikti, joka saattaa siviiliväestön vaaraan useissa osissa maata; painottaa siksi, että puhelin- ja internetyhteydet on palautettava välittömästi ja kattavasti;

10. nostaa esille varapuheenjohtajan / korkean edustajan julkilausuman, jonka mukaan Euroopan unioni odottaa, että niin Myanmarin kuin unionin jäsenvaltioidenkin kansalaisten turvallisuus taataan kaikissa olosuhteissa, ja harkitsee kaikkia käytössään olevia keinoja demokratian tukemiseksi;

11. ilmaisee kunnioituksensa Myanmarin kansalle, joka on elänyt sotilaallisen hallinnon ikeessä vuosikymmeniä ja joka rajallisista demokraattisista vapauksistaan huolimatta pyrkii tekemään Myanmarista demokratian, ja antaa sille tunnustusta siitä vaikuttavasta asiasta, että vuoden 2020 vaaleissa äänestysprosentti oli noin 70, mikä on selvä osoitus kansalaisten halukkuudesta osallistua maansa demokraattiseen hallintoon;

12. toistaa tukevansa voimakkaasti Myanmarin kansalaisyhteiskuntaa ja demokratian puolestapuhujia ja kehottaa EU:ta ja sen toimielimiä jatkamaan ponnistelujaan kansalaisyhteiskunnan edistämiseksi nykyisen sotilashallituksen asettamista ja mahdollisesti jatkuvista rajoituksista huolimatta;

13. uskoo edelleen vakaasti, että demokratia, oikeusvaltioperiaate ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ovat olennaisen tärkeitä kestävän ja aidosti osallistavan talouskasvun ja vaurauden saavuttamiseksi;

14. muistuttaa, että vaikka Aung San Suu Kyi ei ole tuominnut riittävän vahvasti Myanmarin vähemmistöihin kohdistuneita ihmisoikeusloukkauksia, hän symboloi edelleen Myanmarin kansan demokraattisia pyrkimyksiä ja tavoitteita oikeudenmukaisemman ja demokraattisemman tulevaisuuden saavuttamisesta;

15. ilmaisee huolensa siitä, että Tatmadaw levittää yhä enemmän väärennettyä ja manipuloitua tietoa Myanmarissa, ja pitää tällaisten valeuutisten kasvavaa määrää Myanmarissa huolestuttavana suuntauksena;

16. muistuttaa, että Myanmarin on täytettävä demokratian periaatteisiin ja ihmisoikeuksiin liittyvät velvoitteensa ja sitoumuksensa, jotka ovat olennainen osa ”Kaikki paitsi aseet” -järjestelyä; kehottaa komissiota käynnistämään yleistä tullietuusjärjestelmää koskevan asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen tutkimuksen Myanmarin ja erityisesti armeijan jäsenten omistamien yritysten tietyillä aloilla nauttimien kauppaetuuksien keskeyttämiseksi ja tiedottamaan tästä Euroopan parlamentille asianmukaisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään Tatmadawiin kohdistuvaa painostusta ja ryhtymään kaikkiin käytettävissään oleviin toimiin varmistaakseen vaaleilla valittujen viranomaisten paluun valtaan; kehottaa komissiota – sulkematta pois vallankaappauksesta vastuussa oleviin mahdollisesti kohdistettavia toimenpiteitä, pakotteiden valmistelu mukaan lukien – valmistelemaan asteittain seuraamuksia, joilla vastataan asianmukaisesti tämänhetkisiin ja mahdollisiin tuleviin rikkomuksiin ja ottamaan tässä huomioon aiemmin myönnettyjen kauppaetuuksien myönteiset vaikutukset kansalaisyhteiskuntaan ja siviilitalouteen;

17. kehottaa komissiota antamaan EU:hun sijoittautuneille yrityksille kiireellisesti ohjeistusta, jossa varoitetaan niitä ihmisoikeuksiin ja maineeseen liittyvistä ja oikeudellisista riskeistä, joita liittyy liiketoiminnan harjoittamiseen Myanmarin armeijan kanssa; kehottaa painokkaasti EU:hun sijoittautuneita yrityksiä noudattamaan kaikilta osin ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoitetta ja varmistamaan, ettei niillä ole yhteyksiä Myanmarin turvallisuusjoukkoihin, niiden yksittäisiin jäseniin tai näiden omistamiin tai määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja etteivät ne suoraan tai välillisesti edistä tukahduttamistoimia, joita armeija kohdistaa demokratiaa ja ihmisoikeuksia vastaan; kehottaa EU:hun sijoittautuneita yrityksiä, emo- ja tytäryhtiöt mukaan lukien, arvioimaan kiireellisesti uudelleen liiketoimintasuhteitaan Myanmarissa ja jäädyttämään mahdolliset suhteet armeijaan yhteydessä oleviin yrityksiin; panee merkille nykyiset valmistelut yritysten due diligence -velvoitteita koskevaa EU:n lainsäädäntöä varten, jossa asetetaan ihmisoikeuksia koskevia due diligence -velvoitteita EU:n yrityksille ja sisämarkkinoilla toimiville yrityksille ja jolla varmistetaan, että yritykset, jotka osallistuvat tai joilla on yhteyksiä ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksiin Myanmarissa, asetetaan tästä vastuuseen;

18. kehottaa EU:n toimielimiä ja muita kansainvälisiä rahoituslaitoksia seuraamaan tarkasti Tatmadawin ja sen jäsenten rahaliikennettä ja selvittämään, millaisiin asianmukaisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä, mikäli Myanmarin tilanne ei kohene tai jopa heikkenee entisestään;

19. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita edistämään kansainvälistä koordinointia, jotta estetään luvattomien tavaroiden laiton vienti Myanmarista ja erityisesti sellaisten tavaroiden vienti, joista on taloudellista hyötyä armeijalle, ja lopetetaan laittomien tavaroiden tuotanto, erityisesti luonnonvarojen, kuten laittomasti korjatun puun, hyödyntäminen;

20. kehottaa neuvostoa tarkastelemaan uudelleen ja mahdollisesti muuttamaan Myanmaria koskevaa EU:n asevientikieltoa sen varmistamiseksi, että vientikielto kattaa kaikki valvontalaitteet ja kaksikäyttötuotteet, joita armeija voi käyttää oikeuksien ja toisinajattelijoiden sortamisessa;

21. kehottaa EU:ta jatkamaan ohjelmia, joilla autetaan maan kansalaisia, ja tarvittaessa lisäämään nykyisen kriisin edellyttämää tukea, humanitaarinen apu ja demokratiaa tukevat aloitteet mukaan lukien; kiittää Itävallan, Suomen, Ranskan, Saksan, Alankomaiden ja Puolan 1. heinäkuuta 2020 tekemää päätöstä keskeyttää Myanmarin 98 miljoonan Yhdysvaltain dollarin velan takaisinmaksu auttaakseen maata selviytymään covid-19-pandemian vakavista seurauksista; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kehitysapua ei ohjata Myanmarin hallituksen kanavien kautta, sillä ne ovat nyt Tatmadawin hallussa;

22. katsoo, että ASEAN voi tarvittaessa toimia kansainvälisen yhteisön Myanmarille antaman avun kanavana, kuten se teki sykloni Nargisin aiheutettua tuhoa Myanmarissa vuonna 2008; kannustaa lisäksi ASEANia toimimaan aktiivisesti Myanmarin tämänhetkisen kriisin välittäjänä; katsoo, että vaalitarkkailuvaltuuskunnat voivat olla ASEANille tehokas väline, jolla se voi tukea demokratian lujittamista jäsenvaltioissaan, koska vaalitarkkailutoiminta lisää vaaliprosessin legitimiteettiä;

23. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa tekemään tiivistä yhteistyötä samanmielisten kumppanien, kuten Yhdysvaltojen, Yhdistyneen kuningaskunnan, Japanin, Intian, Australian, Kanadan ja erityisesti ASEAN-maiden, kanssa ja sovittamaan yhteen kantoja ja hankkeita, jotta voidaan pyrkiä palauttamaan Myanmarin siviilihallitus valtaan mahdollisimman pian;

24. kehottaa myöntämään kansainvälisille humanitaarisille tarkkailijoille, kuten ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, ihmisoikeuksia Myanmarissa käsittelevälle YK:n erityisraportoijalle ja YK:n ihmisoikeusneuvoston erityismenettelyille, välittömän ja esteettömän pääsyn Myanmarin koko alueelle; suhtautuu myönteisesti EU:n ja YK:n sekä muiden kansainvälisten järjestöjen Myanmaria koskevaan tiiviiseen yhteistyöhön;

Torstai 11. helmikuuta 2021

25. pitää myönteisenä YK:n turvallisuusneuvoston julkilausumaa, jossa kehotetaan vapauttamaan välittömästi kaikki pidätetyt; kehottaa YK:n turvallisuusneuvostoa hyväksymään mahdollisimman pian päätöslauselman, jossa tuomitaan Tatmadawin vallankaappaus ja määrätään selkeitä, sitovia ja täytäntöönpanokelpoisia seuraamuksia, jos Tatmadaw loukkaa jatkossakin demokraattisia prosesseja;

26. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään Myanmaria koskevan päätöslauselman hyväksymistä YK:n ihmisoikeusneuvoston seuraavassa istunnossa;

27. kehottaa lisäksi Kiinaa ja Venäjää osallistumaan aktiivisesti kansainväliseen diplomatiaan ja kantamaan vastuunsa YK:n turvallisuusneuvoston pysyvinä jäseninä ja odottaa niiden toimivan rakentavasti Myanmarin tilannetta käsiteltäessä;

28. kiittää Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeriä António Guterresia hänen painavista sanoistaan Myanmarin armeijan toimista ja suhtautuu myönteisesti ASEANin puheenjohtajan julkilausumaan Myanmarin liiton tasavallan tapahtumista, jossa korostettiin demokratian ja hyvän hallintotavan periaatteiden sekä oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen kuten myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen ja suojelun merkitystä;

29. muistuttaa, että Myanmar on pohjimmiltaan monietninen maa ja vaatii Tatmadawia kunnioittamaan täysimääräisesti kunkin etnisen ryhmän luovuttamattomia oikeuksia; korostaa, että Euroopan unioni seuraa edelleen tiiviisti sotilasjohdon toimia, joita se kohdistaa vähemmistöihin, erityisesti rohingyoihin, jotka ovat jo aiemmin kärsineet suunnattomista julmuuksista; ilmaisee tässä yhteydessä kiitoksensa ja kunnioituksensa Bangladeshin hallitukselle ja kansalle siitä, että ne ovat ottaneet vastaan noin miljoona rohingya-pakolaista Myanmarista ja tarjoavat heille edelleen suojaa; korostaa erityisesti, että Myanmar on viime kädessä vastuussa näistä pakolaisista ja sen on varmistettava, että heidät palautetaan ja kotoutetaan uudelleen Myanmariin turvallisella, inhimillisellä ja hallitulla tavalla; vaatii sallimaan humanitaarisen avun kattavan ja esteettömän pääsyn Myanmariin;

30. tuomitsee jälleen jyrkästi kaikki aiemmat ja nykyiset ihmisoikeusloukkaukset sekä järjestelmälliset ja laajamittaiset hyökkäykset, kuten surmat, häirinnän, raiskaukset ja omaisuuden tuhoamisen, joita asevoimat ovat kohdistaneet rohingya-väestöön ja jotka UNIFFM:n ja YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston tietojen mukaan täyttävät kansanmurhan, sotarikosten ja ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten tunnusmerkit; korostaa, että Tatmadaw on toistuvasti jättänyt kunnioittamatta ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

31. panee tyytyväisenä merkille, että EU:n ulkoasiainneuvosto otti uudelleen käyttöön ja jatkoi vuoden 2018 pakotteiden voimassaoloa; toteaa, että nämä pakotteet kohdistuvat Tatmadawin, rajavartioston ja poliisin sotilashenkilöstöön ja viranhaltijoihin, jotka ovat vastuussa rohingya-väestöön kohdistuneista vakavista ihmisoikeusloukkauksista, ja edellyttää kyseisten henkilöiden olevan jatkuvan tarkastelun alaisia pakotejärjestelmän puitteissa;

32. antaa tukensa Kansainvälisen rikostuomioistuimen pääsyyttäjän päätökselle aloittaa alustava tutkinta rohingya-väestöön kohdistuneista rikoksista ja kaikille soveltuville aloitteille, joiden avulla voidaan saattaa vastuuseen julmuuksista vastuussa olevat henkilöt, muun muassa kenraali Min Aung Hlaing ja kenraali Soe Wen;

33. kehottaa neuvostoa muuttamaan nykyisen rajoittavien toimenpiteiden järjestelmän soveltamisalaa demokratiarikkomusten sisällyttämiseksi siihen ja ulottamaan kohdennetut pakotteet koskemaan Myanmarin armeijan koko johtoa, mukaan lukien kaikki vallankaappaukseen osallistuneet henkilöt ja näiden suorassa omistuksessa olevat muut oikeushenkilöt;

34. pitää tältä osin erittäin myönteisenä, että EU on osoittanut johtajuutta perustettaessa Myanmaria koskevaa YK:n riippumatonta tutkintamekanismia (IIMM), jotta voidaan kerätä, koontaa, säilyttää ja analysoida todisteita kaikkein vakavimmista kansainvälisistä rikoksista ja kansainvälisen oikeuden loukkauksista, joihin Myanmarissa on syyllistytty vuodesta 2011; kehottaa Myanmaria toimimaan yhteistyössä vastuuvelvollisuuteen tähtäävien kansainvälisten pyrkimysten kanssa muun muassa sallimalla vihdoinkin IIMM:lle vapaan pääsyn maahan; kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja kansainvälistä yhteisöä varmistamaan, että IIMM saa tehtävänsä hoitamisen edellyttämän tuen, myös taloudellisen tuen;

35. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa seuraamaan tarkasti Myanmarin tilannetta ja kehottaa tätä raportoimaan säännöllisesti Euroopan parlamentin ulkoasiainvaliokunnalle asianmukaisen parlamentaarisen vuoropuhelun varmistamiseksi tästä tärkeästä ja huolestuttavasta tilanteesta;

36. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Myanmarin lailliselle presidentille ja hallitukselle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, komissiolle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, EU:n jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdysvaltain, Yhdistyneen kuningaskunnan, Japanin, Intian, Australian, Kanadan ja ASEAN-maiden hallituksille ja parlamenteille, ASEANin pääsihteerille, ASEANin hallitustenväliselle ihmisoikeustoimikunnalle, Myanmarin ihmisoikeustilannetta käsittelevälle YK:n erityisraportoijalle, YK:n pakolaisasiain päävaltuutetulle ja YK:n ihmisoikeusneuvostolle sekä Myanmarin liiton yleiskokoukselle Pyidaungsu Hluttawille, Myanmarin presidentille, valtiolliselle neuvonantajalle ja armeijalle.